

JAARVERSLAG 2014
STICHTING KASTEEL AMERONGEN

Inhoudsopgave:

1. Algemeen
2. Onderzoek financiële situatie
3. Rijkssubsidie onderhoud gebouwen (rode BRIM) en tuin (groene BRIM)
4. Bestuur, medewerkers en organisatie
5. Museale samenwerking
6. Publieksbereik
7. Tuin
8. Collectie

1. Algemeen

Het jaar 2014 stond in het teken van de gecompliceerde financiële situatie waarin de Stichting verkeerde, met een aflossingsplicht per ultimo 2014 van twee leningen (naast enkele langlopende schulden) tot een bedrag van ruim € 1,2 miljoen, nl. € 700 000 Stichting Kramer-Lems en € 570 000 van het Fonds Beyers Kameren. Op een verzoek aan de provincie om een renteloze lening ad € 2 miljoen is afwijzend gereageerd op grond van het onderzoek naar de financiële situatie van de Stichting. De provincie heeft zich wel bereid verklaard tot nader overleg over de financiële situatie.

Gelukkig werd voor het einde van 2014 het bericht ontvangen dat beide leningen met een jaar werden verlengd, zodat het aflossingsprobleem kon worden uitgesteld. Samen met de provincie Utrecht en de gemeente Utrechtse Heuvelrug is er gezocht naar mogelijkheden om de vermogens- en budgettaire positie van het Kasteel te verbeteren.

2. Onderzoek financiële situatie

De in 2013 aangetreden nieuwe directeur heeft een onderzoek gedaan naar het ontstaan van de financiële problematiek. De conclusie was dat de (succesvolle) restauratie van het Huys, afgerond met de heropening van het Huys in 2011, overschaduwd is door een niet-gedekte opdracht tot productie van de videofilm van Peter Greenaway en Saskia Boddeke in orde van grootte van ruim € 1 miljoen. Het toenmalige bestuur is hierover door de toenmalige directie onvoldoende geïnformeerd en in positie gebracht.

Door het bestuur is op 9 september 2014 van dit onderzoek kennis genomen; besloten is dat acties tot verhaal niet kansrijk zouden zijn. Het rapport is tevens aangeboden aan gedeputeerde staten en aan de directeur van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed.

3. Rijkssubsidie onderhoud gebouwen (rode BRIM) en tuin (groene BRIM)

Eind 2014 werd bericht ontvangen dat voor de periode 2015 t/m 2020 een bijdrage voor onderhoud van de gebouwen op basis van het Besluit Rijkssubsidiëring Instandhouding Monumenten (de zgn. rode BRIM) wordt ontvangen van € 78 227 voor 6 jaar. Dit betekent dat tenminste eenzelfde bedrag door de Stichting zelf moet worden opgebracht, hetgeen (gelet op de noodzakelijke onderhoudsprogramma) zeker gehaald zal worden.

Voor het onderhoud van de tuin (zgn. groene BRIM) wordt al sedert 2012 een (zesjarige) bijdrage ontvangen, gebaseerd op een toegezegde bijdrage van totaal (maximaal) plm. € 240 000 (waar eenzelfde bedrag aan eigen middelen tegenover moet staan). Vanwege tekortschietende eigen financiële mogelijkheden is in 2014 “slechts” een bedrag van plm. € 30 000 in het kader van de groene BRIM gedeclareerd (en eenzelfde bedrag zelf geïnvesteerd).

4. Bestuur , medewerkers en organisatie

Het bestuur bestond in het verslagjaar uit Mr. J. Janssen, voorzitter, J. van Bergen, secretaris, C. Beuving, penningmeester, H. Herremans, E. Sijmons en E. Wilbrink.

In de vergadering van 26 juni 2014 kon een bestuurs- en een directiereglement worden vastgesteld.

De personele formatie bedroeg in 2014 totaal 2,7 fte.: directeur 0,2 fte. - H H Sietsma (gedetacheerd door provincie), conservator-beheerder 1,0 - L. Gerretsen, tuinbaas 0,4 fte. - B. Sluijter, huishoudelijke medewerkers gezamenlijk 1,1 fte.

Voor het overgrote deel van de taken kon een beroep worden gedaan op; de plm. 150 vrijwilligers, die zijn georganiseerd in de taakgroepen rondleiders, ticketshop/winkel, collectie-onderhoud, klussenploeg, textielonderhoud ("engelen"), tuin en moestuinmedewerkers en administratieve medewerkers.

In 2014 is veel aandacht besteed aan de voorbereiding van de zgn. Museumregistratie (van belang o.a. voor de Museumkaart), waarvoor allerlei processen en beschrijvingen in orde moesten worden gemaakt. Naar verwachting kan de erkenning als geregistreerd museum spoedig na het verslagjaar volgen.

5. Museale samenwerking

*Met Het Loo en Huis Doorn

Kasteel Amerongen heeft in 2014 besloten samen te werken met Huis Doorn en Paleis Het Loo, geconcentreerd op de gemeenschappelijke betrokkenheid op de persoon van Keizer Wilhelm II. Er komt in 2015 een expositie *Der Kaiser!* in Paleis Het Loo, waarin verschillende objecten van Kasteel Amerongen worden opgenomen, o.a. het marmeren borstbeeld.

*Stichting Samenwerkende Kasteelmusea

Voor met name het aspect marketing en publieksbekendheid is in 2014 de *Stichting Samenwerkende Utrechtse Kasteelmusea* opgericht, waarin deelnemen de directeuren van Kasteel Amerongen, Kasteel De Haar, Museum Oud-Amelisweerd, Huis Doorn en Slot Zuylen. Deze stichting is een direct uitvloeisel van het in 2013 ingezette traject tot onderzoek van samenwerking tussen de Utrechtse Kasteelmusea onder leiding van Hans Wijers. De provincie ondersteunt deze stichting, waardoor het in 2015 mogelijk bleek een (part- time) marketingmedewerker aan te stellen.

*Met Huis Doorn en de familie von Ilseman-Bentinck

Tevens is in 2014 samen met Huis Doorn gestart met het ontwikkelen van een programma ter herdenking van de Eerste Wereldoorlog 2014-2018. Huis Doorn vervult hierin een landelijke rol, maar vanuit zijn specifieke geschiedenis wil Kasteel Amerongen hieraan bijdragen. Meegewerkt is o.a. aan de publicatie (in 2015) van het dagboek van de adjudant van Wilhelm II, de heer Sigurd von Ilseman. Deze adjudant huwde in 1921 met Elizabeth Bentinck en zijn naam is zodoende nauw verbonden met Kasteel Amerongen. De twee zoons van dit echtpaar, Wilhelm von Ilseman en Siegfried Bentinck, toonden zich in 2014 geïnteresseerd in het wel en wee van het kasteel. De heer Bentinck publiceerde

een boekje waarin hij zijn biografie, verbonden met Kasteel Amerongen, optekende.

Op 3 april 2014 werd een interview uitgezonden in het VPRO-programma *Andere Tijden* met de heer W. von Ilsemann. Op 24 juni 2014 hield mevrouw Andrea Stamatiou-von Ilsemann (geb. 1953) een indrukwekkende lezing voor de vrijwilligers over haar herinneringen aan haar (groot-)ouders en Kasteel Amerongen.

Vanaf medio 2014 wordt in het Huys een speciale Keizertour aangeboden.

*Met Instellingen WO I

In de provincie Utrecht zijn verschillende instellingen die collectie of andere herinneringen hebben aan de periode 1914-1918, zoals Museum Flehite te Amersfoort, de gemeente Amersfoort (Belgenmonument), het Waterliniemuseum, Historisch Zeist, Het Utrechts Archief en uiteraard Huis Doorn en Kasteel Amerongen. Voor een afgestemd samenwerkingsprogramma is de onderlinge samenwerking opgezocht, o.a. gericht op educatie en publieksbereik. De provincie heeft dit gesteund met € 212 500 voor het jaar 2014 voor samenwerking tussen de instellingen die een rol spelen bij de herdenking van 100 jaar Eerste Wereldoorlog, waaronder Kasteel Amerongen.

6. Publieksbereik

In 2014 werd een relatief sterke groei met 40% van het aantal bezoekers genoteerd: van 18 000 in 2013 naar 26 000 in 2014. Deze groei is, behalve door verbeterde naamsbekendheid van het Kasteel, ook bereikt door grote inzet van de marketinggroep en de benutting van sociale media: de website, twitter, Facebook etc. Daarnaast werden op actieve wijze verschillende evenementen gehouden, zoals Voorjaars- Zomer- en Herfstfeest en een prachtige Kerst uitstraling.

*Winteropstelling

Dit jaar was het voor het eerst mogelijk om het Huys ook in de winterperiode te bezoeken en het kasteel van een heel andere kant te zien. Kasteel Amerongen was oorspronkelijk een zomerresidentie. Dat betekent dat er in de winter geen bewoning op het kasteel was. De kunstcollectie en meubels werden afgedekt met lakens, de beelden in de tuin werden in doeken gehuld en de familie vertrok naar de stad. Ook vandaag de dag houden het Huys en de tuin een winterslaap. Juist het afdekken van de collectie en de meubels is een mooie aanleiding om aspecten op het gebied van behoud en beheer van een historisch interieur en de tuin door middel van een rondleiding toe te lichten. Ook is het een uitgelezen moment om bezoekers te informeren over hoe de bewoners door de eeuwen heen de wintermaanden doorbrachten.

7. Tuin

In 2014 kon een deel van de tuin (Bentinckweide) worden verhuurd aan de omroeporganisatie EO, die de kasteeltuin gebruikte als groeiplaats en decor voor een landelijke tv-serie. (Van Hollandsche Bodem).

Door zorgvuldig beheer nam de kwaliteit van de tuin (met leifruit, bloementuin, moestuin en parkbos) verder toe. Structurele ingrepen moesten door gebrek aan middelen worden uitgesteld.

Wel konden enkele waterpunten worden gerealiseerd zodat het zware en tijdrovende sproeiwerk in de zomer kon worden gereduceerd.

8. Collectie

Dankzij genereuze toezeggingen van verschillende fondsen (Hendrik Muller, KF Hein, Rabo regiofonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, totaal plm. € 60 000) kon in 2014 de opdracht worden gegeven tot restauratie van het Bätz-orgel. Het kan naar verwachting in 2015 weer in gebruik worden genomen.

Tevens is een omvangrijk textiel-restauratieproject gestart, met o.a. de gobelins en de wandkleden, waarin bijdragen tot € 36 000 werden ontvangen.

In 2014 is voor verschillende projecten een bijdrage ontvangen van de Stichting Vrienden van Kasteel Amerongen, zoals voor het slaan van waterbronnen in de tuin, voor de aanschaf van 100 bezoekersstoelen, voor spiegels in de Grote Zaal en voor de restauratie van de A3 schuur.

-0-0-0-0-